

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 539/2001,

15. märts 2001,

milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud

(EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Nõukogu määrus (EÜ) nr 2414/2001, 7. detsember 2001	L 327	1	12.12.2001
► <u>M2</u>	Nõukogu määrus (EÜ) nr 453/2003, 6. märts 2003	L 69	10	13.3.2003
► <u>M3</u>	Nõukogu määrus (EÜ) nr 851/2005, 2. juuni 2005	L 141	3	4.6.2005
► <u>M4</u>	Nõukogu määrus (EÜ) nr 1791/2006, 20. november 2006	L 363	1	20.12.2006
► <u>M5</u>	Nõukogu määrus (EÜ) nr. 1932/2006, 21. detsember 2006	L 405	23	30.12.2006
► <u>M6</u>	Nõukogu määrus (EÜ) nr 1244/2009, 30. november 2009	L 336	1	18.12.2009
► <u>M7</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1091/2010, 24. november 2010	L 329	1	14.12.2010
► <u>M8</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1211/2010, 15. detsember 2010	L 339	6	22.12.2010
► <u>M9</u>	Nõukogu määrus (EL) nr 517/2013, 13. mai 2013	L 158	1	10.6.2013
► <u>M10</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 610/2013, 26. juuni 2013	L 182	1	29.6.2013
► <u>M11</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1289/2013, 11. detsember 2013	L 347	74	20.12.2013
► <u>M12</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 259/2014, 3. aprill 2014	L 105	9	8.4.2014
► <u>M13</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 509/2014, 15. mai 2014	L 149	67	20.5.2014

Muudetud:

► <u>A1</u>	Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta	L 236	33	23.9.2003
--------------------	---	-------	----	-----------

Parandatud:

► <u>C1</u>	Parandus, ELT L 29, 3.2.2007, lk 10 (1932/2006)
--------------------	---

▼B

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 539/2001,

15. märts 2001,

milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 62 lõike 2 punkti b alapunkti i,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Asutamislepingu artikli 62 lõike 2 punkti b alusel peab nõukogu vastu võtma viisaeeskirjad kuni kolmekuulise kavatsatud riigisvibimise puhuks ning sellega seoses koostama nimekirja kolmandatest riikidest, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja nendest riikidest, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud. Artiklis 61 nimetatakse neid nimekirju kõrvalmeetmete hulgas, mis on otseselt seotud isikute vaba liikumisega vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala piires.
- (2) Käesolev määrus lähtub Schengeni *acquis'* st vastavalt selle Euroopa Liitu integreerimist käsitlevale protokollile (edaspidi „Schengeni protokoll”). See ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis tulenevad *acquis'*st, nagu see on määratletud 20. mai 1999. aasta otsuse (Schengeni *acquis'* määratlemisest, et vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu ja Euroopa Liidu lepingu asjakohastele sätetele kindlaks määrata kõigi *acquis'* d moodustavate eeskirjade ja otsuste õiguslik alus) ⁽³⁾ A lisas.
- (3) Käesolev määrus arendab edasi sätteid, mille suhtes on Schengeni protokollil alusel lubatud tihedam koostöö, ning kuulub 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ (Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel nimetatud kahe riigi Schengeni *acquis'* rakendamises, arendamises ja väljatöötamises osalemise kohta sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta) ⁽⁴⁾ artikli 1 punkti B reguleerimisalasse.

⁽¹⁾ EÜT C 177 E, 27.6.2000, lk 66.

⁽²⁾ 5. juulil 2000 esitatud arvamus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

▼B

- (4) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokolliga artikli 1 kohaselt ei osale Iirimaa ja Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmises. Sellest tulenevalt ning ilma et see piiraks eespool nimetatud protokolliga artikli 4 kohaldamist, ei kohaldata käesoleva määruse sätteid Iirimaa ega Ühendkuningriigi suhtes.
- (5) Need kolmandad riigid, kelle kodanike suhtes kehtib viisakohtustus, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest vabastatud, määratakse kindlaks igal üksikjuhul eraldi, hinnates mitmesuguseid kriteeriume, mis käsitlevad muu hulgas ebaseaduslikku sisserännet, avalikku korda ja julgeolekut ning Euroopa Liidu välissuhteid kolmandate riikidega, kusjuures võetakse arvesse ka piirkondliku ühtekuuluvuse ja vastastikkusega seotud seiku. Tuleks ette näha ühenduse mehhanism, mis võimaldaks rakendada seda vastastikkuse põhimõtet, kui üks kolmandik käesoleva määruse II lisasse kantud riikidest otsustab kehtestada ühe või mitme liikmesriigi kodanike suhtes viisanõude.
- (6) Euroopa Majanduspiirkonna leping vabastab Islandi, Liechtensteini ja Norra kodanikud viisanõudest, mistõttu neid riike ei ole käesoleva määruse II lisas olevasse nimekirja kantud.
- (7) Kodakondsuseta isikute ja pagulaseks tunnistatud isikute suhtes peaks viisanõude või sellest nõudest vabastamise suhtes tehtava otsuse aluseks olema see kolmas riik, kus on kõnealuste isikute elukoht ja kes on neile väljastanud reisidokumendid, ilma et see piiraks liikmesriikide poolt allakirjutatud rahvusvahelistest kokkulepetest ja eelkõige 20. aprillil 1959 Strasbourgis allakirjutatud pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi. Arvestades erinevusi kodakondsuseta isikuid ja pagulaseks tunnistatud isikuid käsitlevates siseriiklikes õigusaktides, võivad liikmesriigid siiski otsustada, kas neisse kategooriatesse kuuluvate isikute suhtes kehtib viisanõue, kui kolmas riik, kus on nende isikute elukoht ja kes on väljastanud neile reisidokumendid, kuulub selliste kolmandate riikide hulka, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud.
- (8) Teatud üksikjuhtudel, mis nõuavad viisaalaseid erieeskirju, võivad liikmesriigid vabastada teatava kategooria isikud viisanõudest või kehtestada nende suhtes selle nõude vastavalt rahvusvahelisele avalikule õigusele või tavale.
- (9) Silmas pidades vajadust tagada süsteemi juhtimise avatus ja asjaomaste isikute informeeritus, peavad liikmesriigid teatama teistele liikmesriikidele ja komisjonile meetmetest, mida nad käesoleva määruse alusel võtavad. Samal põhjusel tuleks see teave avaldada ka *Euroopa Ühenduste Teatajas*.
- (10) Liikmesriigi territooriumile sisenemise või viisade väljaandmise tingimused ei mõjuta hetkel reisidokumentide kehtivuse tunnustamist reguleerivaid eeskirju.

▼ B

- (11) Vastavalt asutamislepingu artiklis 5 esitatud proportsionaalsuse põhimõttele on sellise määrase kehtestamine, milles loetletakse need kolmandad riigid, kelle kodanikel peab ühenduse välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest kohustusest vabastatud, ühtaegu vajalik ja kohane abinõu tagamaks, et ühtsed viisaeeskirjad toimiksid efektiivselt.

▼ M1

- (12) Käesoleva määrasega nähakse ette täielik ühtlustamine nende kolmandate riikide puhul, kelle kodanike suhtes kohaldatakse liikmesriikide välispiiride ületamisel viisakohustust, ja nende puhul, kelle kodanikud on sellest kohustusest vabastatud,

▼ B

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

▼ M13

Artikkel -1

Käesoleva määrase eesmärk on määrata kindlaks kolmandad riigid, kelle kodanikelt nõutakse viisat või kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, hinnates igal üksikjuhtumil eraldi mitmesuguseid kriteeriume, mis on seotud muu hulgas ebaseadusliku sissepääsuga, avaliku korra ja julgeolekuga, majandusliku kasuga, eelkõige turismi ja väliskaubanduse aspektist, ning liidu välissuhetega asjaomaste kolmandate riikidega, arvestades eelkõige inimõigusi ja põhivabadusi, samuti piirkondlikku ühtekuuluvust ja vastastikkuse põhimõtet.

▼ B

Artikkel 1

1. I lisas esitatud nimekirjas olevate kolmandate riikide kodanikelt nõutakse liikmesriigi välispiiri ületamisel viisat.

▼ M5

▼ CI

Ilma et see piiraks 20. aprillil 1959 Strasbourgis alla kirjutatud pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi, nõutakse pagulaseks tunnistatud isikutelt ja kodakondsuseta isikutelt liikmesriigi välispiiri ületamisel viisat, kui kolmas riik, kus on nende elukoht ja kes väljastas neile reisidokumendi, on loetletud käesoleva määrase I lisa nimekirjas.

▼ B

2. ► M10 II lisas olevas loendis nimetatud kolmandate riikide kodanikud vabastatakse lõikes 1 esitatud kohustusest viibimise puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul. ◀

▼ M5

▼ CI

Lisaks vabastatakse viisanõudest järgmised isikud:

— käesoleva määrase I lisas loetletud kolmandate riikide kodanikud, kellele on liikmesriigid väljastanud kohaliku piiriliiklusloa vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrusele (EÜ) nr 1931/2006 (millega kehtestatakse liikmesriikide välistel

▼ **C1**

maismaapiiridel toimuva kohaliku piiriliikluse eeskirjad ning muudetakse Schengeni konventsiooni⁽¹⁾, juhul kui nad kasutavad oma õigusi kohaliku piiriliikluse korra alusel,

- kooliõpilased, kellel on I lisas loetletud kolmanda riigi kodakondsus ja kelle elukoht on liikmesriigis, kus kohaldatakse nõukogu 30. novembri 1994. aasta otsust 94/795/JSK (Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 lõike 2 alusel vastuvõetud ühismeetmete kohta reisimisvõimaluste loomiseks kolmandate riikide kooliõpilastele, kes elavad ühes liikmesriigis)⁽²⁾, ning kes reisivad kooliekskursiooni raames sellise õpilasrühma koosseisus, mida saadab kõnealuse kooli õpetaja,
- pagulaseks tunnistatud isikud ning kodakondsuseta isikud ja teised ilma ühegi riigi kodakondsuseta isikud, kelle elukoht on liikmesriigis ja kellele on nimetatud liikmesriik väljastanud reisidokumendi.

▼ **B**

3. Varem I ja II lisa nimekirja kuulunud riikide osaks olnud uute kolmandate riikide kodanike suhtes kehtivad vastavalt lõigetes 1 ja 2 toodud nõuded, kuni nõukogu asutamislepingu asjakohases sättes kehtestatud korras ei otsusta teisiti.

▼ **M11**

4. Kui II lisas loetletud kolmas riik kohaldab vähemalt ühe liikmesriigi kodanike suhtes viisanõuet, kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) 30 päeva jooksul pärast seda, kui kolmas riik on viisanõude rakendanud, või juhul kui 9. jaanuari 2014. kehtiv viisanõue säilitatakse 30 päeva jooksul alates nimetatud kuupäevast, teatab asjaomane liikmesriik sellest kirjalikult Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

See teade:

- i) täpsustab viisanõude rakendamise kuupäeva ning asjaomaste reisidokumentide ja viisade liigid;
- ii) sisaldab üksikasjalikku selgitust selle kohta, milliseid esialgseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud vastava kolmanda riigiga viisavabaduse tagamiseks, ning kogu asjakohast teavet.

Komisjon avaldab kõnealust teadet käsitleva teabe viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas*, sealhulgas teabe viisanõude rakendamise kuupäeva ning asjaomaste reisidokumentide ja viisade liigi kohta.

Kui kolmas riik otsustab viisanõude kaotada enne käesoleva punkti esimeses lõigus nimetatud tähtaja möödumist, siis teadet ei saadeta või see võetakse tagasi ning asjakohast teavet ei avalikustata;

⁽¹⁾ ELT L 405, 30.12.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 327, 19.12.1994, lk 1.

▼ **M11**

b) komisjon astub vahetult pärast punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäeva ja asjaomase liikmesriigiga konsulteerides koos asjaomase kolmanda riigi asutustega eelkõige poliitika, majanduse ja kaubanduse valdkonnas samme viisavaba liikumise taastamiseks või kehtestamiseks ning teavitab nendest viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu;

c) kui asjaomane kolmas riik ei ole 90 päeva jooksul arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast ning hoolimata kõigist vastavalt punktile b astunud sammudest viisanõuet kaotanud, võib asjaomane liikmesriik paluda komisjonil peatada kõnealuse kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate viisanõudest vabastamine. Kui liikmesriik esitab sellise taotluse, teavitab ta sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu;

d) komisjon võtab punkti e, f või h kohaseid edasisi samme kaaludes arvesse asjaomase liikmesriigi poolt asjaomase kolmanda riigiga viisavaba liikumise taastamiseks võetud meetmete tulemusi, vastavalt punktile b astunud samme ning tagajärgi, mida viisanõudest vabastamise peatamine tooks kaasa liidu ja selle liikmesriikide suhetele kõnealuse kolmanda riigiga;

e) kui asjaomane kolmas riik ei ole viisanõuet kaotanud, toimib komisjon hiljemalt kuus kuud arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast ning seejärel vähemalt iga kuue kuu tagant ajavahemiku jooksul, mille kogukestus ei tohi ületada punktis f osutatud delegeeritud õigusakti jõustumise või sellele vastuväite esitamise kuupäeva, järgmiselt:

i) võtab asjaomase liikmesriigi palvel või omal algatusel vastu rakendusakti, millega peatatakse ajutiselt kuni kuueks kuuks asjaomase kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate suhtes viisanõude vabastus. Rakendusaktis määratakse kindlaks viisanõudest vabastuse peatamise alguskuupäev, mis saabub 90 päeva jooksul rakendusakti jõustumisest, võttes arvesse liikmesriikide konsulaatide käsutuses olevaid ressursse. Järgnevate rakendusaktide vastuvõtmisel võib komisjon pikendada peatamise kestust kuni kuue kuu pikkuste täiendavate ajavahemike võrra ja võib muuta asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriaid, kelle suhtes viisanõudest vabastus on peatatud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 4a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Ilma et see piiraks artikli 4 kohaldamist, nõutakse kõigilt rakendusaktis osutatud kolmanda riigi kodanike kategooriatelt viisanõudest vabastuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu; või

ii) esitab artikli 4a lõikes 1 osutatud komiteele aruande, milles ta hindab olukorda ja toob välja põhjendused, miks ta otsustas viisanõudest vabastust mitte peatada, ning teavitab sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

▼ **M11**

Nimetatud aruandes tuleb võtta arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, nagu need, millele on osutatud punktis d. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad pidada neile aruannetele tuginedes poliitilise mõttevahetuse;

- f) kui asjaomane kolmas riik ei ole 24 kuu jooksul arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast viisanõuet kaotanud, võtab komisjon kooskõlas artikliga 4b vastu delegeeritud õigusakti, millega peatatakse ajutiselt 12 kuuks kõnealuse kolmanda riigi kodanike suhtes II lisa kohaldamine. Rakendusaktiga määratakse kindlaks II lisa kohaldamise peatamise alguskuupäev, mis saabub 90 päeva jooksul rakendusakti jõustumisest, võttes arvesse liikmesriikide konsulaatide käsutuses olevaid ressursse, ning muudetakse vastavalt II lisa. Sellise muudatuse tegemiseks lisatakse asjaomase kolmanda riigi nime järele viide joonealusele märkusele, milles märgitakse, et kõnealuse kolmanda riigi suhtes on viisanõudest vabastus peatatud ning täpsustatakse selle peatamise kestus.

Asjaomase kolmanda riigi kodanike suhtes II lisa kohaldamise peatamise alguskuupäevast või kui delegeeritud õigusaktile on vastavalt artikli 4b lõikele 5 esitatud vastuväide, kaotab punkti e kohaselt vastu võetud asjaomast kolmandat riiki käsitlev rakendusakt kehtivuse.

Kui komisjon esitab punktis h osutatud seadusandliku ettepaneku, pikendatakse käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud peatamise kestust kuue kuu võrra. Samas lõigus osutatud joonealust märkust muudetakse vastavalt.

Ilma et see piiraks artikli 4 kohaldamist, nõutakse delegeeritud õigusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanikelt kõnealuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu;

- g) mis tahes järgnev teade, mille mõni muu liikmesriik esitab punkti a alusel sama kolmanda riigi kohta punkti e või f alusel selle kolmanda riigi suhtes juba vastu võetud meetmete kohaldamise ajal, integreeritakse käimasolevatesse menetlustesse, ilma et pikendataks nendes punktides sätestatud tähtaegu või kestusi;
- h) kui asjaomane kolmas riik ei ole punktis f osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest kuue kuu jooksul viisanõuet kaotanud, võib komisjon esitada käesoleva määruse muutmiseks seadusandliku ettepaneku, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse;
- i) punktides e, f ja h osutatud menetlused ei mõjuta komisjoni õigust esitada mis tahes ajal seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse;
- j) kui asjaomane kolmas riik kaotab viisanõude, teatab asjaomane liikmesriik sellest viivitamata Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Komisjon avaldab vastava teate viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas*.

▼ **M11**

Asjaomase kolmanda riigi kohta punkti e kohaselt vastu võetud rakendusakt või punkti f kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt kaotab kehtivuse seitse päeva pärast käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud avaldamist. Kui asjaomane kolmas riik on kehtestanud viisanõude kahe või enama liikmesriigi kodanike suhtes, kaotab seda kolmandat riiki käsitlev rakendusakt või delegeeritud õigusakt kehtivuse seitse päeva pärast teate avaldamist viimase liikmesriigi kohta, kelle kodanike suhtes kõnealune kolmas riik kohaldas viisanõuet. Punkti f esimeses lõigus viidatud joonealune märkus kustutatakse asjaomase delegeeritud õigusakti kehtivuse kaotamisel. Komisjon avaldab teabe kõnealuse kehtivuse kaotamise kohta viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas*.

Kui asjaomane kolmas riik kaotab viisanõude, kuid asjaomane liikmesriik ei teata sellest vastavalt käesoleva punkti esimesele lõigule, alustab komisjon omal algatusel viivitamata kõnealuses lõigus osutatud avaldamist ning kohaldatakse käesoleva punkti teist lõiku.

Artikkel 1a

1. Erandina artikli 1 lõikest 2 peatatakse erakorralises olukorras II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastus ajutiselt viimase võimalusena kooskõlas käesoleva artikliga.

2. Liikmesriik võib komisjoni teavitada, kui tal on kuue kuu jooksul võrreldes eelneva aasta sama ajavahemikuga või II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastuse rakendamisele eelnenud kuue kuuga tegemist ühe või mitme järgmise asjaoluga, mis põhjustavad erakorralise olukorra, mida ta ise ei suuda lahendada, nimelt kui oluliselt ja järsku suureneb:

- a) kõnealuste kolmandate riikide kodanike arv, kes viibivad liikmesriigi territooriumil ilma vastava õigusega;
- b) sellise kolmanda riigi kodanike esitatud varjupaigataotluste arv, mille puhul taotluste heakskiitmise määr on madal, kui selline suurenemine seab liikmesriigi varjupaigasüsteemi erilise surve alla;
- c) selliste tagasi lükatud tagasivõtutaotluste arv, mille liikmesriik on esitanud kõnealusele kolmandale riigile tema enda kodanike kohta.

Esimeses lõigus osutatud võrdlemist viisavabaduse rakendamisele eelnenud 6-kuulise ajavahemikuga kohaldatakse vaid seitsme aasta jooksul alates viisanõudest vabastuse rakendamisest kõnealuse kolmanda riigi kodanike suhtes.

▼ **M11**

Esimeses lõigus osutatud teadet tuleb nõuetekohaselt põhjendada ning see peab sisaldama asjakohaseid andmeid ja statistikat ning samuti üksikasjalikku selgitust selle kohta, milliseid esialgseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud olukorra leevendamiseks. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu viivitamata sellise teate saamisest.

3. Komisjon vaatab liikmesriigi poolt lõike 2 kohaselt esitatud teate läbi, võttes arvesse:

- a) seda, kas esineb mõni lõikes 2 kirjeldatud olukord;
- b) mis tahes lõikes 2 kirjeldatud olukorrast mõjutatud liikmesriikide arvu;
- c) lõikes 2 osutatud näitajate suurenemise üldist mõju liidu rändeolukorrale, mida kajastavad liikmesriikide esitatud andmed;
- d) Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti või Euroopa Politseiameti (Europol) koostatud aruandeid, kui konkreetse juhtumi asjaolud seda nõuavad;
- e) avaliku korra ja sisejulgeoleku üldisemat küsimust, konsulteerides asjaomase liikmesriigiga.

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu läbivaatamise tulemustest.

4. Kui komisjon otsustab lõikes 3 osutatud läbivaatamise põhjal, et meetmete võtmine on vajalik, võttes arvesse tagajärgi, mida viisanõudest vabastuse peatamine omaks liidu ja selle liikmesriikide välissuhetele kõnealuse kolmanda riigiga, tehes samas kõnealuse kolmanda riigiga tihedat koostööd pikaajaliste alternatiivsete lahenduste leidmiseks, võtab ta kolme kuu jooksul lõikes 2 osutatud teate saamisest vastu rakendusakti, millega peatatakse ajutiselt 6 kuuks asjaomase kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamine. Rakendusotsus võetakse vastu kooskõlas artikli 4a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktis määratakse kindlaks viisanõudest vabastuse peatamise alguskuupäev.

Ilma et see piiraks artikli 4 kohaldamist, nõutakse rakendusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanikelt kõnealuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu.

5. Enne lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivusaja lõppemist esitab komisjon kootöös asjaomase liikmesriigiga Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Aruandele võib lisada seadusandliku ettepaneku muuta käesolevat määrust, et kanda viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast I lissasse.

▼ **M11**

6. Kui komisjon on esitanud kooskõlas lõikega 5 seadusandliku ettepaneku, võib ta pikendada lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivusaega kõige rohkem 12 kuu võrra. Rakendusakti kehtivusaja pikendamise otsus võetakse vastu kooskõlas artikli 4a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 1b

Komisjon esitab hiljemalt 10. jaanuari 2018. Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse artikli 1 lõikes 4 sätestatud vastastikkuse põhimõtte ja artiklis 1a sätestatud viisanõudest vabastuse peatamise korra tõhusust, ning esitab vajaduse korral seadusandliku ettepaneku, millega muudetakse käesolevat määrust. Euroopa Parlament ja nõukogu otsustavad nimetatud ettepaneku üle seadusandlikus tavamenetluses.

▼ **M10**

Artikkel 2

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse mõistet „viisa”, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 810/2009 (millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri))⁽¹⁾ artikli 2 punkti 2 alapunktis a.

▼ **M5**
▼ **C1**

▼ **B**

Artikkel 4

▼ **M11**

1. Liikmesriik võib ette näha erandid artikli 1 lõikes 1 sätestatud viisanõudest või artikli 1 lõikes 2 sätestatud viisanõudest vabastamisest järgmiste isikute suhtes:

- a) diplomaatilise passi, teenistus-/ ametipassi või eripassi kasutajad;
- b) tsiviillennukite ja -laevade meeskonnaliikmed oma ametikohustuste täitmisel;
- c) tsiviillaevade meeskonnaliikmed nende maaleminekul, kui nad kasutavad meremehe isikut tõendavat dokumenti, mis on välja antud vastavalt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 13. mai 1958. aasta konventsioonile nr 108 või 16. juuni 2003. aasta konventsioonile nr 185 või Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 9. aprilli 1965. aasta rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise konventsioonile;
- d) katastroofide ja õnnetusjuhtumite korral läbi viidavate abi- või päästemissioonide meeskond ja liikmed;
- e) rahvusvahelistel siseveeteedel sõitvate tsiviillaevade meeskond;

⁽¹⁾ ELT L 243, 15.9.2009, lk 1.

▼ M11

- f) selliste reisidokumentide kasutajad, mille rahvusvahelised valitsustevahelised organisatsioonid, mille liikmeks on vähemalt üks liikmesriik, või muud üksused, mida asjaomane liikmesriik tunnustab rahvusvahelise õiguse subjektina, on välja andnud oma organisatsiooni või üksuse ametnikele.

▼ M5

▼ CI

2. Liikmesriik võib vabastada viisanõudest:
- a) kooliõpilased, kellel on I lisas loetletud kolmanda riigi kodakondsus ja kelle elukoht on II lisas loetletud kolmandas riigis, Šveitsis või Liechtensteinis ning kes reisivad kooliekskursiooni raames sellise õpilasarühma koosseisus, mida saadab kõnealuse kooli õpetaja;
- b) pagulaseks tunnistatud isikud ja kodakondsuseta isikud, kui kolmas riik, mis on nende elukoht ja kes on neile väljastanud reisidokumendi, on loetletud II lisas;
- c) relvajõudude liikmed, kes reisivad NATO või programmi „Partnerlus rahu nimel” raames ning kellel on isikut tõendav dokument ja lähetuskorraldus, mis on ette nähtud 19. juunil 1995. aastal Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni liikmete vahel sõlmitud lepingus nende relvajõudude staatuse kohta;

▼ M11

- d) ilma et see piiraks 20. aprillil 1959 Strasbourgis alla kirjutatud pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi, pagulaseks tunnistatud isikud ja kodakondsuseta isikud ning muud isikud, kellel ei ole ühegi riigi kodakondsust ja kelle elukoht on Ühendkuningriigis või Iirimaa ning kellele Ühendkuningriik või Iirimaa on välja andnud reisidokumendi, mida asjaomane liikmesriik tunnustab.

▼ B

3. Liikmesriik võib ette näha erandid artikli 1 lõikes 2 sätestatud viisanõudest vabastamisest isikute suhtes, kes riigisviibimise kestel on hõivatud tasustatava tööga.

▼ M11

Artikkel 4a

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealuse komitee puhul on tegemist komiteega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁾ tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Kui komitee ei esita oma arvamust, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ning kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

▼ **M11**

Artikkel 4b

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 1 lõike 4 punktis f osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 9. jaanuari 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 1 lõike 4 punktis f osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 1 lõike 4 punkti f alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole nelja kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

▼ **B**

Artikkel 5

1. Kümne tööpäeva jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist teatavad liikmesriigid teistele liikmesriikidele ja komisjonile artikli 3 teise taande ja artikli 4 alusel võetud meetmetest. Kõikidest neisse meetmetesse tehtud muudatustest teatatakse samal viisil viie tööpäeva jooksul.

2. Komisjon avaldab lõike 1 kohaselt teatatud meetmed teatavaksvõtmiseks *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Artikkel 6

Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide pädevust riikide ja territoriaalüksuste ning nende ametivõimude poolt väljastatud passide, reisidokumentide ja isikut tõendavate dokumentide tunnustamise alal.

▼B

Artikkel 7

1. Nõukogu määrus (EÜ) nr 574/1999 ⁽¹⁾ asendatakse käesoleva määrusega.

2. Ühiste konsulaarjuhiste ja üldkäsiraamatu lõplikku redaktsiooni, nagu need tulenevad Schengeni täitevkomitee 28. aprilli 1999. aasta otsusest (SCH/Com-ex(99)13), muudetakse järgmiselt:

1. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa I osa ja üldkäsiraamatu 5. lisa I osa pealkiri asendatakse järgmisega:

„Selliste kolmandate riikide üldnimekiri, kelle kodanike suhtes kehtib määrusega (EÜ) nr 539/2001 kehtestatud viisanõue”;

2. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa I osas ja üldkäsiraamatu 5. lisa I osas olev nimekiri asendatakse käesoleva määruse I lisaga;

3. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa II osa ja üldkäsiraamatu 5. lisa II osa pealkiri asendatakse järgmisega:

„Selliste kolmandate riikide üldnimekiri, kelle kodanikud on vabastatud määrusega (EÜ) nr 539/2001 kehtestatud viisanõudest”;

4. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa II osas ja üldkäsiraamatu 5. lisa II osas olev nimekiri asendatakse käesoleva määruse II lisaga;

5. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa III osa ja üldkäsiraamatu 5. lisa III osa jäetakse välja.

3. Schengeni täitevkomitee 15. detsembri 1997. aasta otsus (SCH/Com-ex(97)32) ja 16. detsembri 1998. aasta otsus (SCH/Com-ex(98)53, REV 2) tunnistatakse kehtetuks.

▼M1

Artikkel 8

Käesolev määrus jõustub 20. päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

▼B

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.

⁽¹⁾ EÜT L 72, 18.3.1999, lk 2.

▼ B

I LISA

Artikli 1 lõikes 1 osutatud üldnimekiri

1. RIIGID

Afganistan

▼ M7

▼ B

Alžeeria

Angola

▼ M5

▼ C1

▼ M13

▼ B

Armeenia

Aserbaidžaan

▼ M5

▼ C1

▼ B

Bahrein

Bangladesh

▼ M5

▼ C1

▼ M13

▼ B

Belize

Benin

Bhutan

▼ M5

▼ C1

Boliivia

▼ M7

▼ B

Botswana

Burkina Faso

Burundi

Cabo Verde

▼ M13

▼ B

Côte d'Ivoire

Djibouti

▼ M13

▼ B

Dominikaani Vabariik

▼ M2

Ecuador

▼ B

Egiptus

Ekvatoriaal-Guinea

Eritrea

▼ M6

▼ B

Etioopia

Fidži

Filipiinid

Gabon

Gambia

Ghana

▼ M13

▼ B

Gruusia

Guinea

Guinea-Bissau

Guyana

Haiti

Hiina

▼ M13

▼ B

India

Indoneesia

Iraak

Iraan

Jamaica

Jeemen

Jordania

Kambodža

Kamerun

Kasahstan

Katar

Kenya

Kesk-Aafrika Vabariik

▼ M13

▼ B

Komoorid

Kongo

Kongo Demokraatlik Vabariik

Kuuba

Kuveit

Kõrgõzstan

Laos

Lesotho

Libeeria

Liibanon

Liibüa

Lõuna-Aafrika Vabariik

▼ M13

Lõuna-Sudaan

▼ B

Madagaskar

Malawi

Maldiivid

Mali

Maroko

▼ M13

▼ B

Mauritaania

▼ M5

▼ C1

▼ M13

▼ M12

▼ B

Mongoolia

▼ M6

▼ B

Mosambiik

Myanmar

Namiibia

▼ M13

▼ B

Nepal

Nigeeria

Niger

Omaan

Paapua Uus-Guinea

Pakistan

▼ M13

▼ B

Põhja-Korea

▼ M8

▼ B

Rwanda

▼ M13

▼ M5

▼ C1

▼ M13

▼ B

Sambia

▼ M13

▼ B

São Tomé ja Príncipe

Saudi Araabia

▼ M5

▼ C1

Senegal

▼ M6

▼ B

Sierra Leone

Somaalia

Sri Lanka

Sudaan

Suriname

Svaasimaa

Süüria

Zimbabwe

Tadžikistan

Tai

Tansaania

▼ M13

▼ B

Togo

▼ M13

▼ B

Tšaad

Tuneesia

▼ M13

▼ B

Türgi

Türkmenistan

Uganda

Ukraina

Usbekistan

Valgevene

▼ M13

▼ B

Venemaa

Vietnam

▼ B

2. TERRITORIAALÜKSUSED JA -VALITSUSED, MIDA VÄHEMALT ÜKS
LIKMESRIIK EI OLE RIIGINA TUNNUSTANUD

▼ M2

▼ M6

Kosovo (nagu määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta
resolutsioonis 1244)

▼ B

Palestiina omavalitsus

▼ M8

▼ M13

▼ B

II LISA

Artikli 1 lõikes 2 osutatud üldnimekiri

1. RIIGID

▼ M7

Albaania ⁽¹⁾

▼ B

Ameerika Ühendriigid

Andorra

▼ M5

▼ C1

Antigua ja Barbuda ⁽²⁾

▼ M13

Araabia Ühendemiraadid ⁽³⁾

▼ B

Argentina

Austraalia

▼ M5

▼ C1

Bahama ⁽²⁾

Barbados ⁽²⁾

▼ M13

Belau ⁽³⁾

▼ M5

▼ C1

▼ M7

Bosnia ja Hertsegoviina ⁽¹⁾

▼ B

Brasiilia

▼ M5

▼ C1

Brunei Darussalami Riik

▼ M4

▼ M13

Colombia ⁽³⁾

▼ B

Costa Rica

▼ M13

Dominica ⁽³⁾

▼ M2

▼ A1

▼ B

El Salvador

▼ M6

endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Viisanõudest on vabastatud ainult biomeetriliste passide kasutajad.

⁽²⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Ühendusega sõlmitava viisavabastust käsitleva lepingu jõustumise kuupäevast.

⁽³⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Liiduga sõlmitava viisavabaduslepingu jõustumise kuupäevast.

▼ **M13**

Granada ⁽¹⁾

▼ **B**

Guatemala

Honduras

▼ **M9**

▼ **M13**

Ida-Timor ⁽¹⁾

▼ **B**

Iisrael

Jaapan

Kanada

▼ **M13**

Kiribati ⁽¹⁾

▼ **A1**

▼ **B**

Lõuna-Korea

▼ **A1**

▼ **B**

Malaisia

▼ **A1**

▼ **M13**

Marshalli saared ⁽¹⁾

▼ **M5**

▼ **C1**

Mauritius ⁽²⁾

▼ **B**

Mehhiko

▼ **M13**

Mikroneesia ⁽¹⁾

▼ **M12**

Moldova Vabariik ⁽³⁾

▼ **B**

Monaco

▼ **M6**

Montenegro ⁽⁴⁾

▼ **M13**

Nauru ⁽¹⁾

▼ **B**

Nicaragua

Panama

Paraguay

⁽¹⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Liiduga sõlmitava viisavabaduslepingu jõustumise kuupäevast.

⁽²⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Ühendusega sõlmitava viisavabadust käsitleva lepingu jõustumise kuupäevast.

⁽³⁾ Viisavabadus kehtib biomeetrilise passi kasutajate suhtes, kelle pass on välja antud vastavalt Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) nõuetele.

⁽⁴⁾ Viisanõudest on vabastatud ainult biomeetriliste passide kasutajad.

▼ **M13**

Peruu

▼ **A1**

▼ **B**

Püha Tool

▼ **M4**

▼ **M13**

Saalomoni saared ⁽¹⁾

▼ **M5**

▼ **C1**

Saint Kitts ja Nevis ⁽²⁾

▼ **M13**

Saint Lucia ⁽¹⁾

Saint Vincent ja Grenadiinid ⁽¹⁾

Samoa ⁽¹⁾

▼ **B**

San Marino

▼ **M5**

▼ **C1**

Seišellid ⁽²⁾

▼ **M6**

Serbia (välja arvatud Serbia passide kasutajad, kelle passi on andnud välja Serbia kooskõlastamisüksus (serbia keeles *Koordinaciona uprava*)) ⁽³⁾

▼ **B**

Singapur

▼ **A1**

▼ **M2**

▼ **M13**

Tonga ⁽¹⁾

Trinidad ja Tobago ⁽¹⁾

▼ **A1**

▼ **B**

Tšiili

▼ **M13**

Tuvalu ⁽¹⁾

▼ **A1**

▼ **B**

Uruguay

Uus-Meremaa

▼ **M13**

Vanuatu ⁽¹⁾

▼ **B**

Venezuela

⁽¹⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Liiduga sõlmitava viisavabaduslepingu jõustumise kuupäevast.

⁽²⁾ Vabastust viisanõudest kohaldatakse Euroopa Ühendusega sõlmitava viisavabastust käsitleva lepingu jõustumise kuupäevast.

⁽³⁾ Viisanõudest on vabastatud ainult biomeetriliste passide kasutajad.

▼ **B**

2. HIINA RAHVAVABARIIGI ERIHALDUSPIIRKONNAD

Hongkongi erihalduspiirkond ⁽¹⁾

Aomeni erihalduspiirkond ⁽²⁾

▼ **M13**

3. BRITI KODANIKUD, KES EI OLE SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI KODANIKUD LIIDU ÕIGUSE TÄHENDUSES:

British Nationals (Overseas),

British Overseas Territories Citizens,

British Overseas Citizen,

British Protected Persons,

British subjects.

▼ **M8**

4. TERRITORIAALÜKSUSED JA -VALITSUSED, MIDA VÄHEMALT ÜKS LIIKMESRIIK EI OLE RIIGINA TUNNUSTANUD:

Taiwan ⁽³⁾

⁽¹⁾ Viisanõudest vabastatakse üksnes „Hong Kong Special Administrative Region'i” passi omanikud.

⁽²⁾ Viisanõudest vabastatakse üksnes „Região Administrativa Especial de Macau” passi omanikud.

⁽³⁾ Viisanõudest on vabastatud ainult isikud, kellele Taiwan on väljastanud isikutunnistuse numbrit sisaldava passi.